

Esitelmien ja esitysmateriaalien merkityksestä

Tässä numerossa palaamme vielä kahden artikkelin muodossa lehtemme 25-vuotiseen toimintaan. Ilkka Mäkinen ja Jarmo Saarti ovat muokanneet lehden juhlaseminaarissa syksyllä 2006 pitämistään esityksistä kiinnostavat katsaukset, jotka kuvaavat suomalaisen informaatiotutkimuksen kehitystä. On erittäin arvokasta, että nämä esitykset tulevat tätä kautta dokumentoitua kirjalliseen muotoon.

Erilaiset seminaarit, konferenssit ja kokoukset ovat usein uudenlaisten lähestymistapojen tai toisaalta tehdyn tutkimuksen ja kehitystyön arvioinnin ja koonnin areenoja*. Tällaiset esitykset voivat parhaimmillaan vaikuttaa osallistujien ajatteluun syvällisesti. Ne herättävät muistoja, sitoutuvat aiempaan kokemukseen, murtavat totuttuja ajattelumalleja ja osallistavat kuulijan yhteisölliseen kokemukseen puhujan sekä muiden läsnäolijoiden kanssa.

Näiden tilaisuuksien materiaalit julkaistaan nykyisin yleisesti verkossa. Tämä tapahtuu useimmiten tarjoamalla kiinnostuneille alkuperäiset esityskalvot. Joskus ulkopuolinen lukija hyötyy julkaisemisesta, joissakin tilanteissa taas esitysmateriaali jää etäiseksi ja vaikeasti ymmärrettäväksi ilman omaa osallisuutta tapahtumaan. Aina ei ole myöskään mielekästä tuottaa kalvomateriaalia, koska nykyisin varmin tapa saada yleisö kiinnostumaan on turvautua muihin havainnollistamisen keinoihin tai vaikkapa pelkään suulliseen esitykseen. Puheessa ilman visuaalista esitystekniikkaa on voimaa!

Monissa tapahtumissa ja konferensseissa on nykyisin otettu käyttöön blogeja, joihin osallistujat voivat kommentoida esityksiä konferenssin aikana. Konferensseja käsitellään myös usein tutkijoiden omissa blogeissa. Bloggaaminen konferenssissa ilman selkeää tavoitetta ja toiminnan organisointia jää yleensä aktiivisten harrastajien varaan, mutta tilanne voidaan rakentaa toisinkin. Konferenssissa voi olla nimettyjä bloggaajia eri sessioissa, jolloin he tuottavat kuvauksen ja kommentteja pidetyistä esityksistä. Nämä merkinnät yhdistettynä esitysmateriaaleihin antavat selkeästi enemmän tarttumapintaa esitystä seuraamattomalle tiedonhankkijalle.

Joissakin tapahtumissa on tehty selkeä työnjako esittäjän, keskustelun vetäjän ja esiin tulleiden teemojen dokumentoijan välillä. Tällaiset järjestelyt vapauttavat usein sekä kutsutun asiantuntijan että osallistujien kapasiteettia yhteiseen ideoiden työstämiseen. Mikä onkaan mukavampaa kuin saada tiivis kirjallinen kooste käydyistä keskusteluista työpajan jälkeen. Myös erilaiset visuaaliset ja toiminnalliset menetelmät avaavat uusia näkökulmia tiedonvaihtoon ja -välitykseen. Monissa organisaatioissa on myös tapana, että konferenssiin osallistuva henkilökunta kirjoittaa muistioita tai artikkeleita vaikkapa sisäisiin tiedotuslehtiin ja jakaa sitä kautta tietämystä laajemmalle oman organisaationsa sisällä. Parhaassa tapauksessa nämä organisaation tiedotuskanavat voivat olla kaikille avoimia verkkolehtiä.

Edellä kuvatut tavat tuottavat moninäkökulmaista materiaalia sekä esitelmöijän ja osallistujien sekä ulkopuolisten tiedontarvitsijoiden käyttöön. Puheet, esitelmät, työpajojen tulokset ja keskustelut voivat saada myös kirjallisen julkaisun muodon. Informaatiotutkimus-lehti ottaa mielellään julkaistavaksi kokous- ja konferenssiraportteja tai esitelmien pohjalta syntyviä katsauksia ja artikkeleita.

Tampereella 31.5.2007

Kai Halttunen

* Innoituksen teeman käsittelyyn antoivat seuraavat tapahtumat: Informaatiotutkimuksen yhdistyksen seminaarit 2006 ja 2007; First International Workshop on Teaching and Learning of Information Retrieval Lontoo 10.1.07; Medialukutaito.nyt -konferenssi Vaasa 10.–11.5.07; Triangelipäivät Tampere 22.–24.5.07; Peda-Forum Tampere 24.–25.5.07.